

INTERACTIE

Met compassie voor gedragsproblemen bij kinderen en jeugdigen

INTERACTIE

Met compassie voor gedragsproblemen bij kinderen en jeugdigen

Richard Brunenberg

Interactie

Met compassie voor gedragsproblemen bij kinderen en jeugdigen

Copyright© 2018 R.F.T. Brunenberg

Auteur: R.F.T. Brunenberg

Omslagontwerp: D. Brunenberg

Vormgeving binnenwerk: D. Brunenberg

1e druk 2018

2e herziene druk 2021

ISBN: 9789464357585

Uitgeverij Brave New Books

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Al het mogelijke is gedaan om de informatie in dit boek zo juist en actueel mogelijk weer te geven.

www.btc-interactie.nl

INHOUD

Voorwoord	7
Inleiding	9
1 Gebiedsafbakening	11
1.1 De jeugdhulpketen	11
1.2 Gedragsproblemen volgens de DSM-5	13
1.3 Symptomen en samenhang volgens de DSM-5	15
2 Diagnostiek	18
2.1 De samenhang tussen gedragsproblemen en de cognitieve en morele ontwikkeling	20
2.2 De samenhang tussen gedragsproblemen en een neuropsychologische kwetsbaarheid van het kind of de jeugdige	24
2.3 De samenhang tussen gedragsproblemen en interactie- patronen binnen een gezin	27
2.3.1 Wat zijn interactiepatronen	27
2.3.2 Technieken om zicht te krijgen op interactiepatronen	29
2.3.3 Dimensies die interactiepatronen beïnvloeden: het circumplexmodel	32

3	De overgang van diagnostiek naar behandeling	38
3.1	Uitkomsten van de diagnostiek beschrijven en terugkoppelen aan gezinnen: het dialoogmodel	38
4	Behandeling	47
4.1	Behandeling volgens de richtlijnen	47
4.2	Keuze voor behandeling	48
4.2.1	Communicatievaardigheden	54
4.2.2	Probleemoplossingsvaardigheden	57
4.2.3	Effectieve opvoedingsstrategieën	58
4.2.4	Vaardigheden die gericht zijn op conflicthantering	61
4.3	Medicamenteuze behandeling	63
5	Samenwerken in de jeugdzorgketen en veiligheid	70
5.1	Samenwerking	70
5.2	Veiligheid	72
5.3	Terugvalpreventie	75
	Nawoord	76
	Bronnen	78

VOORWOORD

Wat maakt een gezin mee voor ze bij een hulpverlener komen. Een van die hulpverleners bent u beste lezer. Mogelijk heeft u al wat gelezen en is dit voorwoord niet uw start in dit boek.

Lang hoefde ik niet na te denken toen Richard mij in 2015-2016 vroeg om zijn begeleider te worden in de opleiding, tot verpleegkundig specialist. Alle inhoudelijke en bestuurlijke problemen in de Jeugdzorg passeerden de revue tijdens de vele uren begeleiding die we samen doorbrachten en die een waar rustpunt bleken ook voor mij als begeleider. Maar ik genoot vooral van onze brainstormsessies, het delen van onze dromen over betere zorg voor jongeren. Met name onze jongeren die aan de buitenwereld laten zien dat er iets niet deugt.

En waar ik dacht aan een cursus, kwam hij in de nadagen van zijn vervolgopleiding, met het plan een boek te schrijven. Een boek voor hulpverleners. Inclusief een opleidingsplan, ideeën voor vervolgboeken over onze jongeren en een boek voor ouders. Ik wist dat Richard onder stress kon werken, dat past bij de problematiek in de orthopsychiatrie. Dat hij goed kon plannen en organiseren, maar dit boek is echt een prestatie.

Net als de systeemtherapeut brengt hij alles bij elkaar, formuleert en herformuleert hij in voor ieder heldere taal, is hij meervoudig onpartijdig en maakt hij een gedegen probleem-analyse. Toetst hij of zijn verhaal ook echt helder overkomt. Hij gebruikt alle theorieën waarvan hij in zijn ruime verleden merkte dat patiënten er profijt van hadden en al zijn ervaringen

als landelijk supervisor voor FFT (specifieke systeemtherapie). En hij is oprecht geïnteresseerd of de patiënt of u als lezer van dit boek iets kan met zijn betoog.

Als u wilt weten en ervaren wat gezinnen, die u ziet als hulpverlener, meemaken dan bent u met dit boek zeker geholpen. Weet u al heel veel, dan kan het boek dienen als toetsinstrument bij het gezin: hebt u overeenstemming met elkaar over wat het probleem is.

Ik wens u veel leesplezier en ik verheug me op het vervolg,

René Cardynaals

Kinder- en jeugdpsychiater
Forensisch geneeskundige

Maastricht, augustus 2018